Dosarul nr.: 21rji-175/26 **Judecătoria** Chișinău, sediul Ciocana
(nr. electronic: 1-25145623-02-21rji-24022026) **Judecător** Dadu Ion

DECIZIE
în numele Legii

09 iulie 2026 **or. Chișinău**

Colegiul penal al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului de judecată, judecător Beșelea Eugeniu
Judecători Budeci Vitalie, Cazacicov Andrei

examinând în sediul instanței, în odine de recurs, în lipsa participanților la proces, recursurile declarate de către condamnatul Drojin Maxim și de către reprezentantul condamnatului Drojin Maxim, avocat Ghidirim Irina, împotriva *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-2318/2025 din 05.02.2025*, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

în baza materialelor din dosar și argumentelor invocate de participanții procesului judiciar, instanța de judecată

a constatat:

ASPECTE PROCEDURALE

1. La data de 13.10.2025, condamnatul Drojin Maxim a înaintat o plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 4 Cricova care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei în temeiul articolelor 473^2 - 473^4 Cod de procedură penală.

2. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-2318/2025 din 05.02.2025,* s-a dispus:

„Se respinge ca neîntemeiată, cererea deținutului Drojin Maxim Iuri, privind: constatarea deținerii în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO; reducerea pedepsei pentru deținerea în condiții precare de detenție, în temeiul art. 473^2 și art. 473^4 Cod de procedură penală, pentru perioada deținerii în Penitenciarul nr. 4 - Cricova pentru perioada 15.03.2025 – 18.12.2025.

Încheierea adoptată în condițiile art. 473^4 din Codul de procedură penală, este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile de la data pronunțării, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana”.

3. În data de 17.02.2026, în instanța de fond a parvenit recursul declarat de către reprezentantul condamnatului Drojin Maxim, avocat Ghidirim Irina, împotriva *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-2318/2025 din 05.02.2025.*

4. Tot în aceeași zi, în instanța de fond a parvenit recursul declarat de către condamnatul Drojin Maxim împotriva *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-2318/2025 din 05.02.2025.*

FONDUL RECURSULUI

5. În motivarea recursului, **avocatul** Ghidirim Irina a invocat caracterul general, neîntemeiat și superficial al hotărârii judecătorești emise, or, instanța de fond prin încheierea din 05 februarie 2026, eronat a respins plângerea, motivând că nu s-ar fi demonstrat caracterul inuman sau degradant al condițiilor de detenție.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale societății democratice, care interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane şi degradante, indiferent de circumstanțele și de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23 februarie 2016, cauza Rotaru c. Moldovei 15 februarie 2011, cauza Ciorap c. Moldovei 19 iunie 2007).

Dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în penitenciarul nr.4 Cricova, au depășit semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii în celule unde nu se respectă norma spațiului locativ, celule populate cu diferite insecte, acordarea asistenței medicale insuficiente, condiții care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO.

În penitenciar condițiile s-au manifestat în special în celule arhipline şi antisanitare, mucegai, lipsa ventilației, limitarea luminii, lipsa asistenței medicale corespunzătoare, alimentație proastă.

Partea apărării consideră că raportul prezentat de reprezentantul instituției penitenciare este întocmit formal, nu reflectă situația de fapt.

Totodată instanța de fond a constatat că condițiile din Penitenciarul nr.4 Cricova sunt favorabile, ceea ce se contrazice mult cu soluția instanței privitor la același penitenciar din 14.03.2025, prin care a fost admisă plângerea, or instanța de judecată a constatat că din perioada 15.03.2025 până la 18.12.2025, condițiile în penitenciar sunt bune de trai, ceea ce constituie o apreciere eronată a situației de fapt.

În context instanța de fond a ignorat faptul că administrația penitenciarului nu a prezentat dovezi concludente privind respectarea standardelor minime.

Din acest considerent se solicită admiterea prezentului recurs, casarea integrală a încheierii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă integral plângerea condamnatului, să fie dispusă reducerea pedepsei aplicată în privința lui Drojin Maxim, cu maximum prevăzut de lege, ca mecanism compensator pentru detenția condamnatului în Penitenciarul nr.4 Cricova, în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art.3 CEDO.

Cu referire la recursul declarat de către condamnat acesta îl susține și solicită de a fi admis după motivele de fapt și de drept invocate.

6. Recursul **condamnatului** Drojin Maxim s-a baza pe faptul că, în perioada detenției în P. $ - Cricova: 05.03.2025-18.12.2025, acesta a fost deținut în condiții rele, într-o încăpere de 74 m^2 cu alți 17-21 de oameni, cu condiții insalubre, cu putrezeală, taracani, șoareci ș.a.m.d. Prin acest a fapt au fost încălcate drepturile fundamentale prevăzute de CEDO.

7. Ținând cont de faptul că speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin

prisma dispoziției generale din art. 447, alin. (1) din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

8. Părțile înștiințare legal nu și-au exercitat dreptul de a își expune poziția în cadrul referințelor prezentate instanței de recurs.

APRECIEREA COLEGIULUI PENAL

9. Studiind materialele dosarului penal prezentat, ținând cont de poziția participanților la proces în raport cu recursul înaintat, Colegiul penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a admite recursurile declarate, cu casarea actului judecătoresc contestat și adoptarea unei noi hotărâri în această parte, din următoarele considerente:

i. Cadrul normativ incident

10. În punctul 464 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi nr. 583 din 26.05.2006 se menționează că, fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii.

11. Regulile de cazare şi asigurare materială a deținuților sunt prevăzute de Secțiunea 38 din Statutului executării pedepsei de către condamnaţi.

12. Conform art. 469 alin. (1), pct. 17^1) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor.

13. În baza art. 470, alin. (1) din același cod, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1)-4), 6)–16), 17^1) şi 18) se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa sau, după caz, de Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chişinău.

14. Potrivit art. 471, alin. (1) și (9) din Codul de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) şi 14) din prezentul cod se soluţionează de către judecătorii instanţei de drept comun, după caz, de judecătorul de instrucţie din cadrul Colegiului specializat anticorupţie al Judecătoriei Chişinău, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte ale art. 469 alin. (1) din prezentul cod se soluţionează de către judecătorul de instrucţie, după caz, de Colegiul specializat anticorupţie al Judecătoriei Chişinău, la demersul instituţiei care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituţiei care pune în executare pedeapsa [...]. Încheierea instanţei privind soluţionarea chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) este executorie de la data pronunţării, cu excepţia chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 7), 8), 9).

15. În conformitate cu reglementările art. 472 Cod de procedură penală, încheierea instanţei privind soluţionarea chestiunilor referitor la executarea hotărârilor judecătorești poate fi atacată de către persoanele interesate, în termen de 15 zile, cu recurs care se judecă conform prevederilor titl. II cap. IV secţ. a 2-a § 2 din Partea specială.

16. În temeiul art. 473^2, alin. (1), (2), (2^3), (3)-(5) Cod de procedură penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor

fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul, după caz, din care a fost eliberat. Plângerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin. (1) trebuie să conţină datele privind perioada şi locul detenţiei, precum şi descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea. Verificarea condiţiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucţie din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă şi în următoarele cazuri: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; b) există o hotărâre a Curţii Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; c) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la alin. (5); d) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; e) la aceeaşi sau la altă instanţă de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect aceleaşi perioade de detenţie. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanţa sesizată ultima. Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. Plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

17. În condițiile art. 473^3, alin. (1) și (2) din același act normativ, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatuluise examinează de către judecătorul de instrucţie, cu participarea condamnatului şi, după caz, a avocatului acestuia şi a reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

18. În concordanță cu reglementările art. 473^4 Cod de procedură penală, la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu. La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului, precum şi de perioada în care condamnatul a fost deţinut în condiţiile contestate. În urma constatării faptului că

condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin. (4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente. În cazul constatării faptului că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, instanţa de judecată dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), persoanele condamnate la detenţie pe viaţă nu pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar pot înainta o acţiune civilă. Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) şi (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăţiei organului care pune în executare sentinţa sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în cadrul executării pedepsei, instanţa de judecată dispune respingerea plângerii. Încheierea adoptată în condiţiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părţi, în termen de 15 zile de la data pronunţării, prin intermediul instanţei de fond. În cazul încasării mijloacelor băneşti, încheierea instanţei de judecată se execută în condiţiile prevăzute de Codul de executare. Pedeapsa redusă în condiţiile alin. (4) constituie pedeapsă efectiv executată.

19. Conform art. 447, alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.

20. În acord cu art. 449, alin. (1) din același act normativ, judecind recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat; b) recursul este depus peste termen; c) recursul este inadmisibil; **2) admite recursul, casând hotărârea, parţial** sau integral, **şi ia una din următoarele soluţii:** a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod; **b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului**; c) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare; d) dispune rejudecarea cauzei de

către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs.

21. Conform art. 24 din Constituție, fiecărui om îi este garantat dreptul la viaţă şi la integritatea fizică şi psihică. Nimeni nu v-a fi supus torturii, nici la pedepse şi tratamente crude, inumane sau degradante.

22. În acord cu prevederile art. 3 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nr. 1950 din 04.11.1950: „*Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante*".

23. În temeiul art. 6, § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunţată în mod public […].

ii. Jurisprudența relevantă

24. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 CEDO consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice. Acesta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza *Mozer vs Moldova şi Rusia*, hotărârea CtEDO din 23.02.2016, § 117; cauza *Rotaru vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 15.02.2011, § 30; cauza *Ciorap vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 19.06.2007, § 62).

25. Pentru a reține o încălcare a art. 3 CEDO este necesar ca suferința să atingă un prag minim de severitate (cauza *Ostrovar vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 13.09.2005). Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei (cauza *Irlanda vs Regatul Unit*, hotărârea CtEDO din 18.01.1978, § 162; cauza *Ciorap vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 19.06.2007, § 63).

26. Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare (cauza *Kudla vs Polonia*, hotărârea CtEDO din 26.10.2000, § 94).

27. Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (cauza *Ostrovar vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 13.09.2005, § 80).

28. Conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a subliniat că detenția în condiții inumane nu trebuie analizată fragmentar pe baza transferurilor administrative, ci în ansamblu, cu accent pe caracterul efectiv al condițiilor de detenție (cauza *Ananyev și alții vs Rusia*, hotărârea CtEDO din 10.01.2012, §§ 114-123). Curtea a menționat că o întrerupere temporară nu este suficientă pentru a exclude constatarea unei violări a articolului 3, dacă aceasta nu a fost urmată de o îmbunătățire reală și durabilă a condițiilor de detenție (cauza *Muršić vs Croația*, hotărârea CtEDO din 20.10.2016, §§ 101-103).

29. Spațiul personal garantat fiecărui deținut trebuie să fie de cel puțin 4 m². Atunci când spațiul disponibil este sub 3 m² per deținut, această împrejurare declanșează prezumția unei încălcări a art. 3 din Convenție, fiind considerată, în sine, tratament inuman (cauza *Ananyev și alții vs Rusia*, hotărârea CtEDO din 10.01.2012).

30. În cauza *Kalashnikov vs Rusi*, precum şi în cauza *Ostrovar vs Moldova*, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenţiei, în special când ea durează perioade lungi de timp [...]. Se reținut și faptul că, în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m² de spațiu vital, Curtea a constatat că supraaglomerarea era suficient de gravă încât să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (a se vedea suplimentar cauza *Sulejmanovic vs Italia*, hotărârea CtEDO din 16.07.2009, §51; cauza *Lind vs Rusia*, hotărârea CtEDO din 06.12.2007, § 59).

31. Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, Curtea poate conchide încălcarea art. 3 din Convenție. Într-adevăr, este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă poate să nu se aplice întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza *Idalov vs Rusia*, hotărârea CtEDO din 22.05.2012).

32. În cazul Republicii Moldova, Înaltul For European a constatat că, având în vedere noul remediu preventiv compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție în baza Legii nr. 163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 01 ianuarie 2019) și Legii nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, Curtea a considerat că, în principiu, acesta ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenție. Curtea a considerat că noul remediu instituit prin Legile nr. 163 și n. 272 este adoptat, în principiu, în conformitate cu criteriile enunțate în cauza Șișanov vs Moldova, și că el ar putea fi considerat *a priori* efectiv pentru contestarea condițiilor inadecvate de detenție din Republica Moldova (cauza *Draniceru vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 28.02.2019), astfel încât Curtea a declarat mai multe cereri (în cauzele *Baban, Bulgacov, Cobîlceanu, Filat, Condreanu, Grigoraș, Talambuța și alții vs Moldova*) inadmisibile din cauza neepuizării remediului național în acest sens.

iii. Raționamentele instanței

33. Prin *Sentința Judecătoriei Strășeni din 23.06.2017*, Drojin Maxim Iuri a fost condamnat în baza art. 188, alin. (3), lit. c), d) Cod penal, la 11 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

34. Prin *Decizia Curții de Apel Chișinău din 06.12.2017*, a fost menținută Sentința Judecătoriei Strășeni din 23.06.2017.

35. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 24.08.2021*, a fost respins ca fiind tardivă plângerea condamnatului Drojin Maxim Iuri, prin care s-au invocat condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 13, Chișinău al ANP, ca fiind condiții care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 CEDO.

36. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 19.04.2022*, s-a respins plângerea condamnatului Drojin Maxim Iuri, împotriva administrației instituției

penitenciare, referitoare la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 13, Chișinău care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 CEDO, ca fiind inadmisibilă.

37. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-3257/2024 din 14.03.2025*, s-a constatat faptul că Drojin Maxim Iuri, a fost deținut în perioada 04.01.2018 și până în prezent – **14.03.2025**, iar în total 2626 zile, în Penitenciarul nr. 4 Cricova, în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO. S-a redus condamnatului Drojin Maxim Iuri, pentru perioada totală de 2626 zile, în care s-a aflat în detenție cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 4, Cricova, cu calcularea prin rotunjire a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, din pedeapsa definitivă, stabilită prin Sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28.12.2017, cu 263 zile din termenul pedepsei, S-a respins ca inadmisibilă plângerea lui Drojin Maxim Iuri, împotriva condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

38. Potrivit Raportului prezentat de Penitenciarul nr. 4 Cricova în condițiile art. 473^3 alin. (2) din Codul de procedură penală, condamnatul Drojin Maxim a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău de la data de 02.02.2017 până la 04.01.2018, și la data de 04.01.2018 până la 07.02.2019, a fost transferat în Penitenciarul nr. 4 Cricova pentru executarea pedepsei.

39. Din același raport rezultă că condamnatul Drojin Maxim, din data de 07.02.2019 a fost transferat în Penitenciarul nr. 16 - Pruncul pentru tratament și s-a aflat până la data de 28.02.2019. Din data de **28.02.2019** a fost transferat în Penitenciarul nr. 4 Cricova pentru continuarea executării pedepsei până la data de 16.01.2025. Ulterior din data de 16.01.2025 până la 30.01.2025 s-a aflat la tratament în Penitenciarul nr.16 Pruncul, unde la data de 30.01.2025 a fost escortat în Penitenciarul nr. 4 Cricova în care se deține până la moment.

40. În cele ce urmează, instanța de recurs susține concluzia instanței de fond potrivit căreia „la Penitenciarul nr. 16 Pruncul condițiile de detenție sunt favorabile, astfel că pentru deținerea în acesta termenul pedepsei pentru deținuți nu poate fi redus. În perioada de până la 14.03.2025, instanțele de judecată deja s-au expus asupra plângerii condamnatului prin admiterea acesteia".

41. Cu toate acestea, Colegiul penal nu susține concluzia primei instanțe, potrivit căreia, pentru constatarea detenției contrare art. 3 CEDO, deținutul Drojin Maxim trebuia să adreseze pretenții administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție și să prezente probe în susținerea poziției sale.

42. Așadar, legislația în vigoare nu prevede o procedură prealabilă a adresării deținutului către instituția penitenciară și, totodată, obligația/ sarcina probării lipsei caracterului precar al detenției este pusă pe seama instituției penitenciare, dar nu a condamnatului.

43. Instanța de recurs constată că condamnatul Drojin Maxim pe parcursul detenției în Penitenciarul nr. 4 Cricova, în perioada de la data de 15.03.2025 [data de când pretențiile nu au mai fost examinate de către instanțele de judecată] și până la data de 06.11.2025 [data emiterii raportului], s-a deținut în condiții precare care nu corespund standardelor europene fapt ce aduce încălcarea art. 3 CEDO.

44. Argumentele aduse în raportul prezentat de către reprezentantul Penitenciarului nr. 4 Cricova, despre asigurarea minimului necesar, sunt pur declarative.

45. Chiar instituția penitenciară Penitenciarul nr. 4 – Cricova recunoaște că, în perioada detenției sale, condamnatul Drojin Maxim s-a deținut în secția cu nr. 13, cu o suprafață de 75,9 m^2, unde se dețineau de la 17 la 20 de persoane. Respectiv, periodic, suprafața per deținut se cobora sub minimul prescris de lege de 4 m^2 pentru o persoană deținută.

46. La caz, instanța de recurs ajunge la concluzia că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în perioada de timp respectivă, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

47. În Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m^2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/ toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

48. În rezultatul multiplelor vizite de monitorizare a condițiilor de detenție în penitenciarele din Republica Moldova, atât din partea Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau pedepselor Inumane sau Degradante al Consiliului Europei (CPT), dar și din partea Consiliului pentru Prevenirea Torturii (investit, la nivel național, cu atribuții privind asigurarea protecției persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante), de fiecare dată în rapoartele adoptate s-au constatat abateri de la standardele internaționale în materia condițiilor de detenție, soldate cu emiterea recomandărilor de rigoare adresate autorităților competente pentru fiecare instituție penitenciară în parte, astfel se constată cu vehemență că, în materia asigurării unor condiții decente de detenție, autoritățile naționale nu asigură un nivel minim garantat pentru deținuți.

49. Din acest considerent, deoarece condițiile de detenție precare în penitenciarele din Republica Moldova au un caracter sistemic, iar la moment nu există nici un act oficial ce ar confirma remedierea tuturor condițiilor de detenție precare stabilite anterior, totodată ținând cont de faptul că eforturile autorităților naționale se rezumă doar la îmbunătățirea stărilor de fapt din penitenciare constatate în rapoartele anterioare, însă fără eradicarea problemei condițiilor de detenție precare în esență, instanța de judecată ajunge la concluzia că detenția persoanelor în penitenciarele din Republica Moldova atinge nivelul minim de ingerință conform art. 3 CtEDO, ceea ce impune aplicarea mecanismului național compensatoriu.

50. În exercitarea controlului judiciar în ordine de recurs, se constată că Drojin Maxim s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 4 - Cricova în perioada 15.03.2025 – 06.11.2025, în condiții contrare art. 3 CEDO, timp de 237 zile.

51. Aplicând raportul legal de 1 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție în condiții precare, astfel cum prevede art. 473^4, alin. (4) Cod de procedură penală, dar și rotunjirea termenului în favoarea petentului, astfel cum prevede aceeași normă de procedură penală, instanța de recurs ajunge la un total de 24 zile de reducere a pedepsei. Acest calcul este corect din punct de vedere matematic, transparent și conform textului legal aplicabil.

iv. Concluzia finală

52. În sinteza celor expuse, instanța de recurs atestă necesar de casat *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr.21ji-2318/2025 din 05.02.2026*, respectiv se impune necesitatea admiterii recursurilor declarate împotriva hotărârii instanței judecătorești.

53. Din aceste considerente, în conformitate cu prevederile articolelor 447, 449, alin. (1), pct. 2), lit. b), 472 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru.

decide:

Se admit recursurile declarate de către condamnatul Drojin Maxim și de către reprezentantul condamnatului Drojin Maxim, avocat Ghidirim Irina.

Se casează *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 21ji-2318/2025 din 05.02.2025*, se rejudecă cauza și se adoptă o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform căreia:

Se admite plângerea condamnatului Drojin Maxim cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Se constată faptul că Drojin Maxim a fost deținut în perioada de timp de la 15.03.2025 și până la 06.11.2025, în total 237 zile, în Penitenciarul nr. 4 – Cricova, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Se reduce pedeapsa lui Drojin Maxim, aplicată prin *Sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central, din 23.06.2017* [menținută prin *Decizia Curții de Apel Chișinău din 06.12.2017*], pentru perioada de deținere cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 4 – Cricova în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de la data de 15.03.2025 și până la data de 06.11.2025, în total 237 zile, cu calcularea o zi de reduceri pentru 10 zile de detenție, cu **24 (douăzeci și patru) zile**.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător **Beșelea Eugeniu**
Judecător **Budeci Vitalie**
Judecător **Cazacicov Andrei**